

The Dynamics of Dispute - פרשת קרח

All traits, personal strengths and attributes are neither intrinsically good nor intrinsically bad. It is our choice in which direction we take them. Korach is an example of the fact that even if one reaches the exalted heights of *Ruach HaKodesh* it is still no guarantee that he will use his spirituality in the right direction¹. Korach's contribution to the Torah is for us to be told not to be like him - לא תהיה כקרח ועדתו - *you should not be like Korach and his crowd*, the prohibition of creating strife and dissent unless it would be under the most extenuating of circumstances².

This seems simple. We all preach peace. But actually dispute is the natural state of man. The differences between people is such that we will always have to actively work towards peace – and we will default into dispute whenever we just idle along³. We value peace but we so often value the thing we are fighting for more. Peace for us is a value, somewhere on the list, but not at the top. Our parsha comes to test that assumption.

Korach's argument – an argument for a radical democracy that would not give power to any one individual or group - was the right one – but for a different time. In truth, this-worldly distinctions – rabbis, students, kings, subjects ... have no place in the World to Come. Everyone will sit around the same circle without such distinctions⁴. And indeed, in our highest moments of spirituality, like the crossing of the Red Sea, distinctions become irrelevant. At the Red Sea, the lowliest handmaiden saw what the greatest sage saw⁵ and, already in the Messianic era every Jew will learn Torah for himself at the highest of levels⁶; all will merit prophecy⁷. So Korach was onto a good idea. The whole Jewish people are in fact holy⁸ and so, by what right should Moshe and Aaron laud it over any one of them⁹. In fact, Maamad Har Sinai was supposed to be the final tikun prior to the Messianic Era. Everyone heard, all with equal prophetic endowment, G-d speaking to them "face to face"¹⁰.

¹ שפתי חיים, מועדים א, דף מד: בכל דרגה שאדם נמצא איננו חוסם לפני נפילה, ואפילו נמצא בדרגת רוח הקודש: לא זאת בלבד שרוח הקודש אינה חוסמת בפניו את האפשרות לצאת, אלא שהיא עלולה להעביר אותו על דעתו, וישתמש ברוח"ק לרעה, כמאמרם ז"ל (במדבר רבה יח ז): "וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זו, עינו הטעתו. ראה שלשלת גדולה עומדת ממנו, שמואל ששקול כמשה ואהרן ... ועשרים וארבע משמרות עומדות מבניו שכולם מתנבאים ברוח הקודש ... אמר אפשר הגדולה הזאת עתיד לעמוד ממני ואני אובד אותה ..." - הרי שאפילו ברוח הקודש קיים הכלל "כל הרוצה לטעות יטעה" (ב"ר ח, ח)

² גמי' סנהדרין קט ע"ב: דאמר רב כל המחזיק במחלוקת עובר בלאו שנאמר ולא יהיה כקרח וכעתו. המאירי על מסכת סנהדרין דף קי ע"א: אף על פי שהמחלוקת בכללו דבר שנוא ומשוקץ ודרך הערה אמרו עליו שהוא בלאו שנאמר ולא יהיה כקרח מ"מ כשהוא חולק עם רבו או עם מי שהוא בראוי לקבל מרות מהם הוא שנוא ביותר ע"כ ע"ש בגמ'

³ שפת אמת ריש הפרשה

⁴ רב צדוק הכהן, פרי צדיק [א]: והיינו כמו שיהיה לעתיד שהקדוש ברוך הוא יושב ביניהם והם סביב במחול וכאמור ובעיגול אין שום מדרגות כניל

⁵ רב צדוק, שם: וכמו ההתגלות שהיה בקריעת ים סוף שהיה גם כן ממדת עתיקא כמו שאמר בזוהר הקדוש (ח"ב נ"ב ב') דבעתיקא תליא ואיתא במכילתא ובזוהר הקדוש (שם ס"ד ב') ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל, והיינו שהשפחה ראתה כמו הגדול שבישראל הכל שוים כיון דבעתיקא תליא אז אין שום מדרגות

⁶ ירמיהו לא לג: לא ילמדו עוד איש את רעהו וגו' לאמר דעו את ד', כי כלם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם

⁷ יואל ג א: אשפוך את רוחי על כל בשר

⁸ רב צדוק, שם: וזה שטען כי כל העדה כולם קדושים

⁹ רב צדוק, שם: ומדוע תתנשאו על קהל ה'.

¹⁰ רב צדוק, שם: כולם שמעו בסיני אנכי ה' אלהיך (כמו שדרשו במדרש רבה) ובתוכם ה' ... וכן הוא באמת כשיש התגלות מדת עתיקא כמו שהיה ההתגלות בשעת מתן תורה דכתיב פנים פנים דבר ה' עמכם ... וכמו שנאמר שם ויחן שם ישראל ופירש רש"י

But Sinai was not yet our permanent, sustainable condition¹ and the tragic consequences of Korach being right, if only all the conditions were right, are there for everyone to see². Woe betide a man whose convictions are built on the partial vision he is convinced is the whole!

Korach himself lost everything, including his portion in the World to Come³. His legacy was to give us a deeper understanding of how Machlokes develops and unfolds. Our lesson is to understand not only how to avoid Machlokes, but how to conduct oneself during a Machlokes as well. Only then do we stand a chance of dealing with this curse.

Korach is the story of the first full-scale rebellion against the leadership of the Jewish people. The rebellion was by a great man⁴, charismatic and determined who attracted to his cause others of his ilk⁵. Korach realized that different people would join him for different reasons. Dasan and Aviram had an old gripe with Moshe⁶, and the other 250 people who joined Korach made a classical mistake in thinking that they had found a higher way to holiness even if it had not been authorized⁷.

Korach is a story which gives us many insights into the dynamics of disputes and how

כאיש אחד בלב אחד ולא היה מדרגות כמו שנאמר פנים בפנים דיבר ד' עמכם

¹ רב צדוק, שם: אבל אחר כך נתבטל מדרגה זו ולא יהיה ההתגלות הזה עד לעתיד שיהיה התיקון האמיתי.

² רב צדוק, שם: רב צדוק, שם: וזה היה טענת קרח שכיון שבאמת בשעת מתן תורה היה ראוי להיות התיקון האמיתי כמו שיהיה לעתיד.

³ סנהדרין קט ע"ב: עדת קרח אין להם חלק לעולם הבא שנאמר ותכס עליהם הארץ בעולם הזה ויאבדו מתוך הקהל לעולם הבא דברי רבי עקיבא רבי אליעזר אומר עליהם אמר הכתוב ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל: תנו רבנן עדת קרח אין להם חלק לעולם הבא שנאמר ותכס עליהם הארץ בעולם הזה ויאבדו מתוך הקהל לעולם הבא דברי רבי עקיבא רבי יהודה בן בתירא אומר הרי הן כאבידה המתבקשת שנאמר תעיתי כשה אובד בקש עבדך כי מצותיך לא שכחתי

⁴ אור החיים על במדבר טז א: בן יצהר פירוש היותו בן יצהר שהוא גדול משני אחים הבאים אחריו בבני קהת, ואינם יכולין להחציף פניהם כנגדו כי גדול מהם

ב': בן קהת הוא המעולה שבבני לוי, שהיו נושאים קדש הקדשים, ואמרו רבותינו ז"ל (שם) קרח מנושאי הארון היה, ואין גרשון ומררי ידברו כנגדו:

ג': בן לוי שהוא שבת מעולה מכל ישראל, ואין שאר השבטים מקפחין אותו בדברו לפני משה, כי מעולה הוא מכל שאר השבטים גם מכל בני לוי, גם בענפי קהת הוא מדרגה ראשונה לשני האחים הבאים אחריו שהם חברון ועוזיאל

⁵ סנהדרין קט ע"ב: ויקומו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים מיוחדים שבעדה קריאי מועד שהיו יודעים לעבר שנים ולקבוע חדשים אנשי שם שהיה להם שם בכל העולם

אור החיים טז א: ואמרו ודתן ואבירם וגו' ... שהם גדולי שבט ראובן הבכור ליעקב, ובאמצעות זה החשיבו עצמן ויקומו לפני משה, פירוש קימה ומעלה בהשוואה עם משה, קרח למה שהוא כנוכר, ודתן ואבירם לצד היותם גדולי ראובן, שהוא גדול מכל האחים, וגם מלוי:

⁶ העמק דבר טז א: כי אם שהיו בטבע בעלי מחלוקת ושונאי משה עוד במצרים. כדאיתא בנדרים דף ס"ד א' ומכש"כ עתה כאשר נגזר עליהם למות במדבר ואל ליכנס לארץ זבת חלב ודבש. משום הכי נעשו בבליעה בארץ כרוח הבהמה.

⁷ העמק דבר טז א: הרי"ן איש היו באמת גדולי ישראל בכל פרט גם ביראת ה'. ... (וטעו בזה שחשבו ש)היה מניעת הכהונה שהוא גורם דבקות ואהבת ה' כאשר בוער בקרבם. לא לשם שררה וכבוד המדומה כי אם להתקדש ולהשיג מעלה זו ע"י עבודה. וגם המה ידעו אשר דבר ה' אמת בפי משה. ואין להרהר אחריו ח"ו ... (וזה) כעין פני הכתוב בנוזיר שנטמא וכפר עליו מאשר חטא עה"נ. וביארנו שמה שנצטער מיין והוא כדי להשיג מעלת רה"ק ולהיות קדוש לה'. וזה אינו לפי ערכו. והבחינה ע"ז שהיה נטמא ואמר הכתוב דמי שציער את נפשו להשיג מעלת רה"ק ולהיות קדוש לה'. וזה אינו לפי ערכו. והבחינה ע"ז שהרי נטמא ואמר הכתוב דמי שציער את נפשו להשיג מעלה שאינו בר יכולת להשיגה. מיקרי חוטא על נפשו. והיי"נ המה בקשו להשיג מעלת אהבת ה' ע"י עבודה אע"י שידעו שלא יינקו ובודאי יקוים דבר משה וזה מיקרי חטאים האלה בנפשותם. שביקשו לאבד את נפשותם רק להשיג מעלת אהבת וחסידות מה שאינו לפי הרצון ממנו יתייש. ומשהסמך ענין הלז לפרשת ציצית. שהוזהרו חסידי עליון בחוט של תכלת. שבכל חסידותם לא יסורו ממצות ה' כמו שביארנו באזהרה ולא תתורו וגו'. והרי"ן איש סירבו ע"ז והגיע להם מה שהגיע.

ובשביל שמכ"מ כיונו לשי"ש משי"ה נעשו בשריפה באש שיצא מק"ק והיה בזה ענין כבוד ג"כ כמו שיבאר. לא כן דו"א המה היו רחוקים מתאוה עליונה זו.

they go awry. It includes the role of spouses and other hidden figures that often surround the disputants and stoke their sense of righteous indignation. The opposite is also true. The Gemara tells us of one wife, that of *On Ben Peles*, who yanked her husband out of the dispute, but only through considerable ingenuity and quite radical moves¹. On the other hand, Moshe Rabbeinu's patient diplomacy, approaching each party with an outstretched hand², was a failure³. Sometimes one's best efforts to resolve things are not good enough!

The rebellion was led by a man of enormous stature and wisdom and was based on claims that, once one started listening, seemed to have some chance of being true. He used the most powerful of all tools, claiming that he was the champion of the masses. He painted Moshe and Aharon with the most damning of accusations, stating that they had set themselves up as a power elite which provided themselves selfishly with both honor and wealth⁴. In a kind of reverse Cheit HaEigel, Korach stated that the Jewish people must resist

¹ The Gemara in 110a asks why און בן פלת is included among בני ראובן in the first verse of this episode and is then excluded when משה calls to those involved towards the end of the chapter. It answers:

(סנהדרין קט:). ואון - שישב באנינות, פלת - שנעשו לו פלאות, בן ראובן - בן שראה והבין. אמר רב: און בן פלת אשתו הצילתו. אמרה ליה מאי נפקא לך מינה אי מר רבה אנת תלמידא ואי מר רבה אנת תלמידא. אמר ליה מאי אעביד. אמרה ליה: ידענא דכולה כנישתא קדישתא ניהו, דכתיב (במדבר ט"ז) כי כל העדה כלם קדשים. אמרה ליה: טוב, דאנא מצילנא לך. אמריתיה חמרא, וארויתיה, ואגניתיה גואי, אותבה על בבא, וסתרתי למזיח, כל דאתא חזיה, הדר.

And On – [the name means] that he sat BeAninus; Peles - for wondrous things were done to him; the son of Reuven – a son who saw and understood (Reu –Ven). Rav said: "On ben Peles's wife saved him. She said to him: What do you have to gain from this [machlokes]. If this side [Moshe Rabbeinu] wins, you will remain a student [i.e. a follower without any independent standing]; and if this side [Korach] wins, you will still remain a student." He said to her: "What should I do" She replied: "I know that this whole assembly is holy, as it says: במדבר טז: כי כל העדה כלם קדושים

Return [to the tent] and I will save you." She inebriated him with wine and hid him inside the tent. She went and sat in the doorway [of the tent]. She undid [i.e. exposed] her hair. Whoever came, saw [her hair exposed] and turn around [and left].

און's wife knew that since the nation was holy, כולה כנישתא קדישתא, the men of Israel, even those about to go and rebel against Moshe Rabbeinu, would not draw near the house if a woman was present with her hair uncovered.

² רמב"ן טז יב ד"ה וישלח משה לקרא לדתן ולאבירים: ... רצה עתה לדבר גם עמהם ולהזהירם ... ולפייס אותם בדברים טובים דברים נחומים לישראל, כי דבריו עם קרח פיוס לבני לוי לבדם

ילקוט שמעוני טז: באו והודיעו למשה, הלך לפייסן

³ ילקוט שמעוני טז ד"ה ויאמר משה אל קרח: ... כל הדברים האלה פייס משה לקרח ואין את מוצא שהשיבו דבר לפי שהיה פקח ברשעו ... כשראה משה שאין בו תועלת פירש הימנו. וישלח משה לקרוא לדתן ולאבירים. אף הן עמדו ברשען ולא נזקקו להשיבו

⁴ רש"י טז א: ומה ראה קרח לחלוק עם משה נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל (תנחומא) שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדבור. אמר קרח אחי אבא ארבעה היו שנא' (שמות ו) ובני קהת וגו' עמרם הבכור נטלו שני בניו גדולה אחד מלך ואחד כהן גדול מי ראוי ליטול את השניה לא אני שאני בן יצהר שהוא שני לעמרם והוא מנה נשיא את בן אחיו הקטן מכולם הריני חולק עליו ומבטל את דבריו.

וז"ל האבן עזרא (שם): זה הדבר היה במדבר סיני כאשר נתחלפו הבכורים ונבדלו הלויים כי חשבו ישראל שמשם אדונינו עשה מדעתו לתת גדולה לאחיו גם לבני קהת שהם קרובים אליו ולכל בני לוי שהם ממשפחתו והלויים קשרו עליו בעבור היותם נתונים לאהרן ולבניו וקשר דתן ואבירים בעבור שהסיר הבכורה מראובן אביהם ונתנה ליוסף אולי חשדוהו בעבור יהושע משרתו גם קרח בכור היה כי כן כתוב.

אבל ברמב"ן גישה אחרת וז"ל (טז א): והנכון בדרש, שכעס קרח על נשיאות אלצפן כמאמר רבותינו (תנחומא קרח א), וקנא גם באהרן כמו שנאמר ובקשתם גם כהונה (פסוק י) ונמשכו דתן ואבירים עמו, ולא על הבכורה, כי יעקב אביהם הוא אשר נטלה מראובן ונתנה ליוסף.

וז"ל רבינו בחיי: והסבה לקרח במחלוקת הזה שני דברים, האחת שהתלבש במדת הקנאה, והיא מדה רעה ומכה שאין לה רפואה, והשנית שטעה בשלשלת העתידה לצאת ממנו

this trend to set up intermediaries between themselves and G-d. He stated that Moshe and Aharon were just such intermediaries, making it more difficult to have a direct relationship with HaSh-m at best and tantamount to a kind of idolatry at worst. Powerful logic indeed!

In an era of democracy, Korach's claim resonates with us. Indeed, it does so just because this is ultimately a Jewish ideal. Korach, in fact, had it right. The ideal situation is that each person receives Torah directly from HaSh-m. This will indeed be achieved in the Messianic era when we finally achieve the right level¹. Then, we will all understand the Torah ourselves, all at the same level. Finally, during Techiyas HaMeisim when there will no longer be any hierarchies.

Korach had the right logic, but the wrong historical moment². Because his democratic claim was premature it contained the seeds of destruction of an entire nation. Mix up all hierarchies and level them, and we are not left with democracy, just a flattening of everyone's spiritual contribution at best and a spiraling into spiritual anarchy at worst. In such a situation, no-one recognizes their need for the unique contributions of their fellow-man, and the ability of each Jew to complete the spiritual whole is lost³.

The Ramchal gives us a glimpse of what great people are thinking when they sin: Aharon reflected Chesed and Korach Din, and Korach wanted his Din to vanquish Aharon's chesed. Korach co-opted the Sanhedrin (Din) and challenged the order of creation, wanting to change G-d's midos, His way of relating to the world. Therefore, he suffered death by a new creation, midah keneged midah⁴.

¹ רב צדוק הכהן, פרי צדיק [א]: אך הענין על פי מה שאמר האריז"ל שיש מדרגות הנקראים בחינת עיגולים ויש הנקראים בחינת יושר ובעלמא דאתחרבן קודם בריאת העולם היה אז בבחינת עיגולים ובעולם התיקון התחיל מדרגה בחינת יושר ולעתיד יתגלה גם כן בחינת עיגולים. וזה סוד מה שאמרו סוף תענית עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול לצדיקים לשון מחול הוא בעיגול. והנה אף שענין עיגולים ויושר מוסב על המדות שהאציל השם יתברך ושם בתענית מדבר שהצדיקים יקיפו במחול כמו עיגול. אך כמו דאיתא בפתח אליהו כתר עליון איהו כתר מלכות, היינו שעל ידי שישראל מכירין ומקבלים עליהם עול מלכותו יתברך שמו על ידי זה נכתר כביכול הקדוש ברוך הוא בכתר ועיגולים הוא בחינת מקיף וכתר הוא אור מקיף ולעתיד כשיתגלה כתר עליון איהו כתר מלכות אז יהיו כנסת ישראל מכתירין להשם יתברך בסוד נקבה תסובב גבר. וזהו הענין המחול לצדיקים והוא יושב ביניהם בגן עדן וכל אחד מראה באצבעו. ובבחינת העיגולים שם אין שום מדרגות שהכל שוים כמו עיגול שאין בו ראש וסוף:

² שם משמואל (קרח ור"ח תמוז שנת תרע"ב): ונראה דהנה כל חומר הוא מתפעל ובעל שינוי, ... ולא נגאלו ישראל (ממצרים) אלא בזכות קבלת התורה ... היפוך המצריים שהם בעלי שינוי ... שכל איש הזוכה לתורה נותנת לו עוז שלא יהיה בעל שינוי כל כך בנקל... ומושה רבינו ... היה נבדל מהחומר לגמרי והיה כולו שכלי (מהר"ל) ... ע"כ רק הוא היה יכול להוריד את התורה ... ולישראל ... באמצעות התורה יש מקום להגיע לידי מידה זו. ... אך בחטא העגל, שיצא לפועל באשר אז היה משה מרומם מהם ... זה מורה שעדיין לא הגיעו ישראל לידי מדה זו וכל מה שזכו ישראל הכל באמצעות משה ... עד גמר התיקון שאז נאמר (ירמיהו לא) ולא ילמדו עוד איש את רעהו וגוי לאמור דעו את ד' כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם, ובמדרש (ב"ר פי' צח) אין ישראל צריכין לתלמודו של המלך המשיח דכתיב אליו גוים ידרשו ולא ישראל. ... והנה כתיב אתם תהיו לי ממלכת כהנים ואתא בעל הטורים שהכוונה היתה שכל ישראל יהיו כהנים ולעתיד יתקיים זה כדכתיב ואתם כהנים ד' תקראו. ולהנייל יבנו הדברים, כשיזכו ישראל בעצמם לא באמצעות משה שוב לא יהיו צריכין לכ"ג אמצעי ... (וזה היה) הכוונה במתן תורה. ...

והנה קרח חכם גדול היה ומסתמא ידע מכל אלה, אך חשב שכל שבט לוי באשר לא חטאו בעגל הם נשאר באותה מעלה שהיתה. ... ובא בכלל טעות שהוא אינו נצרך שוב לאמצעות משה. ... אך זה שקר שאף שלא חטאו בעגל מ"מ אבדו גם מעלתם, כמו שהקשה הזה"ק על יהושע, ותיירץ שהיה מגרר אליו הכלל. ... וקרח שחשב שמעלתו איננה באמצעות משה ולא היה שוב נכנע אליו, והיתה לו קנאה אליו עד שמרד בו, שוב לא היה יכול לקבל משה ... ואבד ענין החוזה ובלתי בעל שינוי של צד הקדושה, בא לעומתו עליו חוזה ובלתי בעל שינוי דרע וגוי

³ ממעמקים, עמ' 224: כאשר מכירים בעובדה שציבור מורכב מיחידים בעלי מעלות שונות ודרגות שונות, אזי ממילא כל אחד מכיר שהוא צריך את השני לדבר מסוים, והרי הוא רואה בזולתו צורך להשלמה. ועל ידי זה כלל ישראל מצטרפים יחד ומהווים סולם שראשו מגיע לשמים ... לעומת זאת, כשכל אחד סבור שהוא שווה לרעהו, ואין שלימתו תלויה באחרים, אזי ממילא מתבטל הכוח המקשר ומאחד את כלל ישראל המתקשרים יחד לבחינה העליונה.

⁴ רמח"ל על התורה: ויקח קרח וגוי (טז, א-ד). כונתו של קרח היתה לבלבל כל הסדרים. אחרן היה כהן ובסוד חסד, וקרח היה לוי בסוד הגבורה, ודין הוא שהחסד ישלוט על הדין, והוא היה רוצה להגביר השמאל על הימין כמ"ש בזוהר. וז"ש, "ויקח קרח וגוי בן לוי", וכלומר שנתחזק בגבורתו של לוי, להגביר הגבורה על החסד. ובסוד זה לקח חמשים ומאתים איש, כמ"ש, "ויקומו לפני משה" וגוי, ואמרו רז"ל, שהיו ראשי סנהדראות. והסוד הוא, שהסנהדרין עומדין באימא ודינין מתערין מינה, ולכך לקחם

Whenever one takes a stand, there are two ways of relating one's position. One can answer what he stands for, or one can define the issue negatively, i.e. by describing what one is standing against. Defining things in terms of what one stands against makes one a negative person. One only exists because he is pushing against someone else. His opponent is the one with the real position, and all he knows is that which he is not.

This was Korach. Korach was the anti-Moshe. "Moshe brought us out of Egypt; let us return¹. Moshe divided up the Levite honors; we are opposed to that." But once one starts on this track it becomes unstoppable. Ultimately, Moshe claims to have brought down the Torah; Korach negated that too².

On the surface, Korach seemed to have it right. He was for democracy and the empowerment of the people of Israel. He had every detail of his argument down to a fine detail³. He had attracted great people to his cause. But this was just a justificatory ideology. The initial position, his personal hurt, came first. And then he proceeded to build his case and his coalition. Look at what his wife had to say to him in a private conversation:

אדהכי והכי אבלעו להו איתתא דקרח. אמרה ליה: חזי מאי קעביד משה. איהו הוא מלכא לאחיה שויה כהנא רבא לבני אחיה שוינהו סגני דכהנא אי אתיא תרומה אמר תיהוי לכהן אי אתו מעשר דשקילתו אתון אמר הו חד מי לכהן וגוי (סנהדרין ק"י).

Meanwhile, Korach's wife joined them [the rebels] and said to him [Korah], 'See what Moses has done. He himself has become king; his brother he appointed High Priest; his brother's sons he hath made the vice High Priests. If terumah is brought, he decrees, Let it be for the priest; if the tithe is brought, which belongs to you [i.e., to the Levite], he orders, Give a tenth part thereof to the priest...(Sanhedrin 110a)

This is what the opening pasuk of our parsha seems to be referring to when it says,

במדבר טז: א- ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון בן פלת בני ראובן

Vayikach normally means to take something. Here, however, there is no object. Targum Unkelos and Rashi translate this as:

Korach the son of Yitzhar the son of Levi separated himself⁴, with Dasan and

להתחזק בדיון. והיו "חמשים ומאתים", בסוד הה' גבורות, וכל אחד עולה למנין עשרה, הרי הם חמשים, וכל אחת כוללת חמשתן הרי הם חמשים ומאתים. ולכך מיתתן בשריפה, שהם היו רוצים להתחזק בגבורה לפגום, והאש של גבורה נהפך עליהם לענשם. ולפי שקרח היה רוצה לשנות מדותיו של מקום כמ"ש, כך מידה כנגד מידה, הקב"ה שינה סדרי בראשית במיתתו, כמ"ש, "ואם בריאה" וגו':

¹ ויקהלו על משה ועל אהרן ויאמרו אליהם רב לכם: הרביתם עלינו משאוי יותר משעבוד מצרים טוב לנו תחת יד מצרים מתחת ידיכם.

² כתב המשך חכמה שמחלוקת קרח היתה כפירה ברורה בתורה. לולא זאת לא היה משה מסכן כל התורה באומרו "אם כמות כל האדם ימותו וכו' לא ד' שלחני" לכבוד עצמו לא היה אומר דבר כזה, ולעשות את התורה קרדום לחפור בו (בהגות)

³ אור החיים טז א: ולצד שחש קרח שלא יקובלו טענותיו אלא לבטל נשיאות אליצפן, אבל לומר שאין לחוש לקדימת עמרם ליצהר אין שומע לו, כי מודעת זאת שהגדול קודם במעלה, לזה הקיף בטענת ראובן הבכור לכל השבטים, ולקח גדולי ראובן, והוא מאמר דתן ואבירם וגוי בני ראובן, לומר כי אם תכריחו לומר הלך אחר הגדול, נלך אחר הבכור שבכל האחים, ולו יותר הכהונה:

⁴ רש"י: ויקח: לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק בתוך העדה

*Aviram sons of Eliyav, and On Ben Peles, of the tribe of Reuven.*¹

The very next pasuk gives us another telling sign that this was a battle against, to destroy the existing order, rather than to present something of positive value in its own right:

טז : ב-וישלח משה לקרא לדתן ולאבירים בני אליאב ויאמרו לא נעלה

Moshe sent a message of peace², but Dasan, Aviram and the sons of Eliav turned it down. The moment one is not looking for a solution, escalation sets in. Korach starts out feeling hurt about not getting certain positions in the community, and he ends up questioning the authenticity of Moshe's entire prophecy³. Along the way some of the personal dirt thrown at Moshe sticks; husbands start warning their wives to stay away from Moshe 'the womanizer'⁴. Escalation also spread laterally, as those who lived near Korach caught the bug, the excitement and fulfillment of fighting for a new cause⁵.

The next phase of machlokes is to put together every dissatisfaction one has and to combine it all into one big claim. The beloved Moshe is quickly becoming a monster whose blithe promises turn out to be fatal traps⁶.

Machlokes reaches a certain threshold after which resolving the issue no longer becomes the goal. The parties become locked in a dynamic of controversy where the battle itself, the exchange of words or tactics, has become the focus. Peace is certainly not an option at this stage. Shaming or insulting the person is now more important than communicating

¹אונקלוס: ואתפלג קרח בר יצהר בר קהת בר לוי ודתן ואבירים בני אליאב ואון בר פלת בני ראובן

רש"י: ויקח קרח - לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה וזהו שתרגם אונקלוס ואתפלג נחלק משאר העדה להחזיק במחלוקת וכן (איוב טו) מה יקח לבד לוקח אותך להפליגך משאר בני אדם. ד"א ויקח קרח משך ראשי סנהדראות שבהם בדברים כמו שנא' (במדבר כ) קח את אהרן (הושע יד) קחו עמכם דברים:

² רש"י, שם: וישלח משה וגו' - (סנהדרין קי) מכאן שאין מחזיקין במחלוקת שהיה משה מחזר אחריהם להשלים בדברי שלום:

³R. Hersh Goldwurm in the Stone Chumash, pg. 821

⁴גמ' סנהדרין קט ע"ב: וישמע משה ויפול על פניו מה שמועה שמע אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן שחשדוהו מאשת איש שנאמר ויקנאו למשה במחנה אמר רב שמואל בר יצחק מלמד שכל אחד ואחד קנא את אשתו ממשה שנאמר ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה ויקם משה וילך אל דתן ואבירים (וכן בילקוט שמעוני יז ד"ה וישמע)

⁵רש"י טז א: ודתן ואבירים - בשביל שהיה שבת ראובן שרוי בחנייתם תימנה שכן לקהת ובניו החונים תימנה נשתתפו עם קרח במחלוקתו אוי לרשע אוי לשכנו.

⁶רמב"ן א טז: והנה ישראל בהיותם במדבר סיני לא אירע להם שום רעה, כי גם בדבר העגל שהיה החטא גדול ומפורסם היו המתים מועטים, ונצלו בתפלתו של משה שהתפלל עליהם ארבעים יום וארבעים לילה והנה היו אוהבים אותו כנפשם ושומעים הנה, ואלו היה אדם מורד על משה בזמן ההוא היה העם סוקלים אותו,

ולכן סבל קרח גדולת אהרן וסבלו הבכורים מעלת הלויים וכל מעשיו של משה אבל בבואם אל מדבר פארן ונשרפו באש תבערה ומתו בקברות התאוו רבים, וכאשר חטאו במרגלים לא התפלל משה עליהם ולא בטלה הגזרה מהם, ומתו נשיאי כל השבטים במגפה לפני ה', ונגזר על כל העם שיתמו במדבר ושם ימותו, אז היתה נפש כל העם מרה והיו אומרים בלבם כי יבואו להם בדברי משה תקלות,

ואז מצא קרח מקום לחלוק על מעשיו וחשב כי ישמעו אליו העם וזה טעם "להמיתנו במדבר", אמרו הנה הבאת אותנו אל המקום הזה ולא קיימת בנו מה שנדרת לתת לנו ארץ זבת חלב ודבש כי לא נתת לנו נחלה כלל, אבל נמות במדבר ונהיה כלים שם, כי גם זרענו לא יצאו מן המדבר לעולם, ויבטל מן הבנים מה שנדרת להם כאשר נתבטל מן האבות וזה טעם תלונתם הנה במקום הזה אחר גזרת המרגלים מיד והקרוב, כי היו אלה הנקהלים כולם בכורות כי על כן חרה להם על הכהונה, ולכך אמר להם משה שיקחו מחתות כמנהגם הראשון ויתגלה הדבר אם יבחר השם בהם או בכהנים:

anything of substance. Korach reached this stage early on¹ not because he was such a low-life, but, ironically, because he saw his message as so important. (The Midrash Pliah says that Moshe Rabbeinu understood this and his overtures for peace were an attempt to try and win over some of Korach's supporters² rather than to win over Korach himself.)

In such situations, at first, one looks to score points. Korach and his crowd produced some clever, twisted sophistry, arguments they themselves probably did not believe, and reveled in their little victories over 'the enemy'. Korach started out feeling hurt about not getting certain positions in the community and ended up questioning the authenticity of the Moshe's entire prophecy³. "Why should an all blue Talis have Techeiles", and "why should a room full of seforim have a mezuzah", and so on⁴.

G-d would never have demanded such a thing, Korach was implying. Therefore, Moshe Rabbeinu must have made these things up. We admit that the Shechinah has been in the midst of Klal Yisrael. But we don't want the Shechinah under such circumstances⁵! If we must, we will argue with G-d Himself!⁶

Korach started out feeling hurt about not getting certain positions in the community, and he ended up questioning the authenticity of Moshe's entire prophecy⁷. If someone like Korach, who was from the generation of Maamad Har Sinai, could challenge the Revelation, then the entire Mesorah for all generations was at stake. Something was needed, a new type of revelation, that would reconfirm the revelation and put it beyond dispute.

Hence, Korach suffered a most unusual punishment. Firstly, Moshe Rabbeinu announced the punishment in advance, staking everything on his announcement coming true. The ground would open up and swallow them up⁸. If this did not happen, he stated, then this

¹מדרש פליאה: אין לשאול במחלוקת קרח היה ראוי לצאת בת קול ולבטל דבריו של קרח כי יש להשיב קרח לא רצה שלום כל עיקר וכי

²מדרש פליאה שם: וא"ת הלא משה למד מפי הקב"ה שקרח וחבורתו בני שריפה הם וא"כ האיך היה גונב לב הבריות והיה קורא להם לשלום והוא ידע כי לא ישרמו. ויש להשיב אמת משה ידע שקרח לבדו לא יספיק לעשות תשובה אך חבורתו אם לא היו חולקים לאו בני כליה נינהו והוסיפו על חטאתם ונעלם ממש הע"כ קרא עליהם לשלום וכי

³R. Hersh Goldwurm in the Stone Chumash, pg. 821

⁴רש"י טז א: מה עשה עמד וכנס ר"נ ראשי סנהדראות רובן משבט ראובן שכיניו והם אליצור בן שדיאור וחביריו וכיוצא בו שנאמר נשיאי עדה קריאי מועד ולהלן הוא אומר (במדבר א) אלה קרואי העדה והלבישן טליתות שכולן תכלת באו ועמדו לפני משה אמרו לו טלית שכולה של תכלת חייבת בציצית או פטורה אמר להם חייבת התחילו לשחק עליו אפשר טלית של מין אחר חוט אחד של תכלת פוטרה זו שכולה תכלת לא תפטור את עצמה:

בני ראובן - דתן ואבירם ואון בן פלת:

⁵מאור ושמש פרשת קרח ד"ה ובמדרש

⁶טז ל: וידעתם כי נאצו האנשים האלה את ד':

⁷R. Hersh Goldwurm in the Stone Chumash, pg. 821

⁸טז לא: ויהי ככלתו לדבר את כל הדברים האלה ותבקע האדמה אשר תחתיהם: (לב) ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בניהם ואת כל האדם אשר לקרח ואת כל הרכוש:

(לג) וירדו הם וכל אשר להם חיים שאלה ותכס עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל:

would be proof that he was wrong and they were right¹. Unlike earthquakes and the like, it closed up again immediately afterwards, an act never repeated before or after². It was as if the earth itself rebelled against Korach³, for he had put its entire purpose in doubt⁴.

¹ בכור שור יז כט : לא ד' שלחני : אני אתן להם בחינה אחרת שאם ימותו כשאר בני אדם, הדין עמהם ולא ד' שלחני ואם יברא ד' ...

² רמב"ן (ל) ואם בריאה יברא ה' : ... כי בקיעת האדמה אינה בריאה מחודשת, אבל פתיחת הארץ את פיה לבלוע הוא חדוש לא נהיה מעולם כי כאשר תבקע האדמה כמו שנעשה פעמים רבים ברעש הנקרא זלזלה תשאר פתוחה, גם ימלא הבקע מים ויעשה כאגמים אבל שתפתח ותסגר מיד כאדם הפותח פיו לבלוע ויסגור אותו אחרי בלעו, זה הדבר נתחדש ביום ההוא כאלו הוא נברא מאין, וזה טעם ותכס עליהם הארץ (פסוק לג) ולכך אמר הכתוב אחרי ותבקע האדמה (פסוק לא), ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם (פסוק לב) ועל דעת רבותינו (סנהדרין ק"ל) בקרוב פתח גיהנם, גם הוא ענין נתחדש לשעתו :

וכן ברש"י ובבכור שור שפתיחת האדמה את פיה איננה בריאה חדשה אלא הבריאה היתה להמית אותם במיתה שלא מת אדם עד כה.

³ מסכת נדרים לט עמ"ב : אמרו [השמש והירח] לפניו [לרבונו של עולם] : "אם אתה עושה דין לבן עמרם אנו מאירים ואם לאו אין אנו מאירים.

⁴ ממעמקים עמ"ב 223 : ומכיון שחטאם גרם להפך מגמת הבריאה – שעיקר כוונתו יתברך בבריאת העולם היתה להשרות את שכנת כבודו בעולם לכן, כביכול הבריאה בעצמה התקוממה כנגדו, על דרך הכתוב (במדבר טז ל) : ואם בריאה יברא ד' ופצתה האדמה את פיה.